

Vaktherapie

De manier
waarop iemand
iets maakt,
vertelt veel over
die persoon en
zijn problemen

Willem van der Vorst

eerstejaars beeldende therapie

Als je vaktherapie gaat studeren, kies je meteen voor één discipline: beeldende therapie, muziektherapie, dramatherapie of dans- en bewegingstherapie. Willem koos voor beeldende therapie.

"Alle disciplines hebben aspecten die mij aanspreken. Maar beeldende therapie is voor mij het totaalpakket. Door te werken met beeldende materialen en technieken leer je problemen op een andere manier te benaderen. Je werkt met cliënten die iets op papier creëren, die schilderen, werken met klei of hout. Door het materiaal leert de cliënt naar zichzelf te kijken. De manier waarop iemand iets maakt, vertelt veel over die persoon en zijn problemen."

"Vaktherapie is voor mij de manier om mijn creativiteit toe te passen. Van jongs af aan experimenteer ik graag met beeldende materialen. Ik zet mijn ideeën op papier door te tekenen en te schilderen. Niet alleen het kunstzinnige aspect van vaktherapie spreekt me aan, maar ook het inzetten van mijn creativiteit om een ander te helpen. Ik zei tegen mijzelf: 'dit kan ik wel, ik ben er klaar voor om naar mezelf te kijken.' Als eerstejaars valt er nog veel te ontdekken en te leren. Maar als ik kijk naar de toekomst, lijkt het me vooral interessant om in de kind- en jeugdproblematiek te gaan werken. Dat is een doelgroep die ik graag wil behandelen."

Dieuwertje Abeling - Boselie Marcella Winkelmolen - Hodiamont

docenten beeldende therapie

Als beeldend therapeut laat je iemand zijn verhaal vertellen met beelden. Je helpt mensen zich uit te drukken door te tekenen, te schilderen, te boetseren of te solderen. "Het gaat er niet zozeer om dat iets esthetisch mooi is", zegt Marcella Winkelmolen, docent Beeldende therapie. De manier waarop iemand een werkstuk maakt, vertelt veel over de persoon en zijn problemen. Samen ontdek je wat een cliënt moeilijk vindt en hoe hij daarmee om kan gaan. Beeldende therapie is een therapie waarbij niet alleen gepraat wordt, maar de cliënt ook daadwerkelijk gaat proberen anders te handelen met behulp van beeldende materialen." Cliënten zeggen vaak: "Ik mag het eens heel anders doen dan normaal, zonder dat het direct grote gevolgen heeft."

Dieuwertje Abeling: "Ik behandelde een cliënte met een autismestoornis. Ze bouwde met klei, en dat stortte dan soms letterlijk in. Dat proces liet zien wat ze in woorden niet kon aangeven. 'Ik doe zo mijn best en dan lukt het niet. Maar hier snap ik waarom het niet lukt, ik heb bepaalde stappen overgeslagen.' Het liet haar zien dat er meer manieren zijn om naar een probleem te kijken. En dat als iets kapot is, dat niet per se zo hoeft te blijven."

"Als je bij Zuyd beeldende therapie studeert, krijg je veel persoonlijke aandacht. Daardoor kun je werken aan je eigen kwaliteiten, kun je jezelf ontwikkelen. Zo leiden we therapeuten op die verschillend zijn, maar allemaal dezelfde goede basis hebben", zegt Dieuwertje. Marcella: "De vaardigheden die je bij Zuyd opdoet, kun je de rest van je professionele leven op het juiste moment op de juiste manier inzetten. Zodra je met cliënten gaat werken, merk je hoe degelijk je basis is - en hoe waardevol dit vak is."

Wat je maakt hoeft niet esthetisch mooi te zijn

Amber Klop is niet alleen docent bij Zuyd, ze werkt ook als danstherapeut bij het academisch ziekenhuis in Maastricht. "Danstherapie is voor mij", zegt Amber, "op een ervarende manier iets leren over jezelf. Een dans- en bewegingstherapeut gaat ervan uit dat wie jij bent zichtbaar wordt in manier waarop je beweegt, in de manier waarop jij je lichaam gebruikt. De dans- en bewegingstherapeut kijkt, onderzoekt en ontdekt van daaruit, samen met jou, wie je bent, waar je in vastloopt en wat je wil veranderen."

"Wat ik vaak hoor van cliënten is: 'Nu snap ik wat de psycholoog of psychiater bedoelde.' Door het te ervaren en het tegen te komen in het doen, wordt het voor patiënten heel tastbaar en concreet. Dan snappen ze het, dan valt het kwartje."

Het is de connectie tussen de hersenen, de beweging, de herinnering, de emotie en de pre-verbale communicatie."

"Het werkveld is ontzettend breed en in ontwikkeling. Je kunt aan het werk in een academisch ziekenhuis, maar ook in de forensische zorg, de gehandicaptenzorg of in het speciaal basisonderwijs. Danstherapie wordt steeds meer zichtbaar en ingezet."

Amber Klop
docent dans- en bewegingstherapie

Wie jij
bent
wordt
zichtbaar

in de manier
waarop je
beweegt

“Ik kan moeilijk stil blijven zitten, ik ben graag in beweging. Ik heb altijd veel bewogen en aan sport gedaan. Voor deze opleiding hoef je geen speciale scholing op dansgebied te hebben. Belangrijk is dat je niet ongemakkelijk wordt van dansen, dat je je comfortabel voelt in je lichaam en durft te bewegen voor een groep.”

“Dans- en bewegingstherapie is een mooi middel om mensen te helpen. Ik zeg vaak: in plaats van een 'normale' therapieessie waar veel gepraat wordt, gaan wij bewegen om de problematiek te behandelen. Het mooie vind ik dat je werkt met je eigen lichaam als instrument. Je lichaam, je houding kan zoveel over je zeggen. Als je niet lekker in je vel zit, loop je vaak meer gebogen. Als je denkt: mij krijgen ze niet stuk, loop je met opgeheven hoofd en borst vooruit. Aan het lichaam kun je zien wat er in het hoofd gebeurt. En wat in het hoofd omgaat, zie je terug in het lichaam. Het lichaam is een goed instrument om jezelf te leren kennen en begrijpen.”

“In mijn tweede jaar loop ik nu één dag per week stage bij een basisschool. Het is spannend om de eerste stap in de praktijk te zetten, en leerzaam. Het is boeiend om praktisch bezig te zijn. Nu merk dat ik in het eerste jaar veel inzicht heb opgedaan, dat kan ik inzetten. Ik kan verschillende situaties aanpakken en weet waar ik moet beginnen.”

Celina Walstra
tweedejaars dans- en bewegingstherapie

Aan het
lichaam kun
je zien wat er
in het hoofd
gebeurt

Het is niet
alleen praten,
maar ook
ervaren

Mika Janson

derdejaars muziektherapie

Waarom koos Mika Janson voor muziektherapie?
"Muziek is belangrijk voor me, maar psychologie interesseert me ook. Dit is de juiste combinatie voor mij. Het is niet alleen praten, maar ook ervaren."

"Ik loop nu stage in de ouderenzorg. Ik werk met ouderen met dementie, de ziekte van Parkinson of met combinaties van andere ziektebeelden zoals gedragsproblematiek en depressie. Ik was eraan toe om de kennis die ik de afgelopen twee jaar heb opgedaan toe te passen in de praktijk. In het begin loop je mee met een begeleider, maar gaandeweg krijg je steeds meer eigen verantwoordelijkheden. Je gaat meedenken over hoe een behandeling eruit kan gaan zien. De bedoeling is dat je dat aan het einde van het stagejaar zelfstandig kunt werken."

"Ik zie nu in de praktijk het effect van muziektherapie, wat het teweeg kan brengen bij een cliënt. Onrust verminderen bijvoorbeeld. Als je merkt dat ouderen rustiger worden door de muziektherapie, dat hun onrust voelbaar vermindert – dat is mooi. En het heeft zowel een effect op de korte termijn als op de lange termijn."

"Ik loop nu stage in de ouderenzorg, maar het lijkt me ook boeiend met andere doelgroepen te werken. Ik wil me als muziektherapeut verder ontwikkelen."

Ester Alofs
Teun van Rossum
Marcella ten Vaarwerk
docenten muziektherapie

Teun van Rossum: "Muziektherapie helpt bij het behandelen van problemen. Dat kunnen psychische problemen zijn, persoonlijkheidsstoornissen of stemmingsstoornissen. Maar muziektherapie kan ook helpen bij looptraining of spraakontwikkeling, bij mensen met de ziekte van Parkinson bijvoorbeeld. Door muziek kun je verandering, stabilisatie en ontwikkeling teweeg brengen bij een cliënt." Ik zeg vaak: "wat een psycholoog doet met woorden, doen wij met muziek." Ester Alofs: "Een mooie metafoor voor muziektherapie is voor mij: 'je hebt je instrument waarmee je tijdens de therapie werkt, maar je bent zelf ook een instrument dat je tijdens de therapie kunt inzetten.' Je gaat jezelf binnen deze opleiding ontwikkelen, leren hoe je jezelf hanteert in een therapeutische relatie."

Als muziektherapeut moet je muzikaliteit kunnen laten horen op je eigen instrument. Of het nu je stem, piano of gitaar is, het is belangrijk dat je expressief kunt zijn en je eigen gevoel erin kunt leggen. "Als je zingt", zegt Marcella ten Vaarwerk, "is het belangrijk dat je letterlijk je stem dúrft te laten horen."

Hij wilde met rap zijn leven op papier zetten

Er zijn veel voorbeelden van wat muziektherapie teweeg kan brengen bij een cliënt. Marcella; "Ik had een cliënt uit de forensische psychiatrie. In de forensische psychiatrie worden patiënten behandeld die vanuit complexe psychiatrische problematiek grensoverschrijdend gedrag of delictgedrag vertonen. Die cliënt had een harde uitstraling, maar tijdens de therapie stelde hij zich kwetsbaar op. Hij wilde met rap zijn leven op papier zetten. Samen hebben wij een levenslied gemaakt waarin hij alles wat hem dwarszat en in zijn hoofd speelde kon uiten en opschrijven. Zonder de muziek was hij niet tot die expressie gekomen."

Tot ze het aandurfde een

rollenspel te spelen

Anouk Kerkhof
vierdejaars dramatherapie

Anouk: "Ik heb drama, toneel en musical altijd interessant gevonden. Maar ik wilde geen acteur worden. Toen liep ik tegen deze opleiding aan en dacht: dit is het! Je bent geen acteur, maar gebruikt drama om mensen te helpen. Je bent therapeut, en drama is je hulpmiddel. Dat voelde voor mij beter, interessanter en leuker. Het mooie van dramatherapie is de interactie met mensen, en het spelplezier. Je staat als therapeut niet tegenover iemand, maar speelt samen een rollenspel. Je laat iemand op een andere manier naar zijn problemen kijken. Je laat een cliënt niet praten over zijn gevoelens, maar stimuleert hem ze na te spelen en zich zo te uiten. Dat lucht op en geeft inzicht."

"Ik liep stage op een plek waar volwassenen met een verstandelijke beperking behandeld worden. Eén cliënt is me bijgebleven. Een jong meisje, haar thuissituatie was moeilijk. Ze was altijd in zichzelf gekeerd, leek ongemotiveerd. Ik kon haar niet bereiken. Tot ze het aandurfde een rollenspel te spelen. Op dat moment bloeide ze helemaal op. Je zag het spelplezier en in het spel konden we praten over allerlei persoonlijke dingen. Ze kon praten over wat er allemaal van binnen met haar gebeurde. Dan zie je hoe belangrijk dramatherapie voor een cliënt kan zijn."

"Ik ben nu aan het afstuderen. De overgang van les naar de beroepspraktijk verliep soepel. Je wordt op school goed voorbereid om de beroepspraktijk in te gaan. Bij Zuyd krijg je een goede theoretische basis."

Wat fijn dat ik het nu weer kan voelen

Lissa van Baren
Marij Berghs
Bonnie Prevoo
docenten dramatherapie

“Het vak is heel breed. Dramatherapeuten werken in de jeugdzorg, met volwassenen, in de ouderenzorg.” Zegt Lissa van Baren en zij kan het weten: net als haar collega's Marij Berghs en Bonnie Prevoo is ze niet alleen docent Dramatherapie, maar werkt ze ook als therapeut in de praktijk.

Marij: “Vaktherapie is een kleinschalige opleiding. Je hebt veel contact met elkaar, er is veel ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. We werken veel samen met gastdocenten, stagebedrijven en onderzoeksopdrachten uit de praktijk. Als dramatherapeut help je mensen met elementen uit drama, spel en theater. Het mooie is dat een cliënt binnen zo'n veilige setting iets kan uitproberen - zonder dat er

meteen consequenties aan vastzitten. Iemand werkt aan zichzelf binnen een 'net alsof'-situatie, maar het gevoel dat hij daarbij ervaart, is echt.”

Bonnie: “Bijna alles kan en mag in het spel, dat vinden cliënten bevrijdend. Zeker als ze al lang vastzitten in een bepaald gedragspatroon. Ze mogen gaan experimenteren met iets nieuws. Bij dramatherapie gaat het niet alleen over denken en voelen, het gaat om doen en beleven binnen het spel. Dat maakt het zo krachtig. Laatst raakte een cliënt geëmotioneerd tijdens het spel, hij zei: 'Dit heb ik tijdens niet ervaren. Wat fijn dat ik het nu weer kan voelen.' Toen dacht ik: hier zit de kracht van ons vak.”

Waar ga je werken?

Vaktherapeuten zijn werkzaam op veel verschillende plekken waaronder de geestelijke gezondheidszorg, de jeugdhulpverlening, bij mensen met een verstandelijke- of functiebeperking, in de verslavingszorg, de somatiek en revalidatie. Steeds meer vaktherapeuten werken in een zelfstandige praktijk. Ook in het (speciaal) onderwijs en in de ouderenzorg zijn vaktherapeuten te vinden.

De vaktherapeutische beroepen bieden individuele behandeling, groepsbehandeling, kinder-ouderbehandeling, partner-relatietherapie en gezinstherapie. De vaktherapeut werkt in een team of in een netwerk met andere professionals. Met vaktherapie kun je alle kanten op!

De droom over criminele, overlastgevende jongeren

Katie van der Klaauw is afgestudeerd dramatherapeut: ze werkt met criminele, overlastgevende jongeren. 'De krenten uit de pap', noemt ze dat: "Jongeren uit bendes, waar niemand iets mee kan, waar de gemeente genoeg van heeft." Een gemeente is verplicht nazorg te geven aan jongeren die uit detentie komen. Bovendien krijgen ze vaak een uitkering, dus als Katie ze aan werk kan helpen, scheelt dat de gemeenschap geld." Dat van die droom wil Katie best uitleggen. "Veel van die jongeren hebben ergens in hun jeugd een verkeerde afslag genomen. Het zijn bijvoorbeeld jongens uit een gezin waar de vader ontbrak. Ze moesten voor brood op de plank zorgen, kozen in een soort panieksituatie voor de snelle manier om geld te verdienen – het criminele pad. Ze hebben in hun jeugd iemand gemist die hen stimuleerde, die zei: dit doe je goed, dat doe je niet goed. Door intensieve begeleiding te geven, vormen wij nu die stimulans. Want die jongeren hebben nog een heel leven voor zich, dus als ze nu geholpen worden, is het effect groot. Voor henzelf en voor de gemeenschap." Vandaar die droom van Katie.

Katie van der Klaauw,
oud-student, werkt nu voor Geerlings & Benard,
Dienstverleners in welzijn

Alle nuttige informatie op een rijtje

Toelatingseisen

Je moet een havo, vwo of mbo-diploma (niveau 4) hebben om in aanmerking te komen voor de opleiding. Naast de diploma-eisen gelden er aanvullende eisen.

Wat zijn de aanvullende eisen?

Er zijn vijf aanvullende eisen geformuleerd:

1. **Vaardigheid:** je zet doelgericht en gevarieerd jouw therapievorm in.
2. **Contact leggen:** je kunt contact leggen met anderen via jouw therapievorm, verbaal en non-verbaal.
3. **Reflecteren:** je kunt over je ervaringen in de therapievorm van gedachten wisselen.
4. **Actief meedoen:** je neemt initiatief door actief mee te doen aan activiteiten.
5. **Samenwerken:** je kunt bij het uitvoeren van een activiteit met anderen overleggen, taken verdelen en afstemmen.

Alleen de eerste eis, vaardigheid, is selecterend. Voldoe je niet aan deze vaardigheidseisen dan ben je niet toelaatbaar tot de opleiding. De andere vier eisen zijn ook van belang voor toelating tot de opleiding maar deze zijn niet selecterend. Op deze vier eisen ontvang je feedback. Om samen met jou te ontdekken of je voldoet aan deze eisen, doe je mee aan een verplichte matchingsdag.

Wat houdt de verplichte matchingsdag in?

Je ontvangt opdrachten die je thuis voorbereidt en die je tijdens de matchingsdag op Zuyd presenteert of uitvoert.

Aanmelden voor de verplichte matchingsdag

Via Studielink meld je je aan voor de opleiding. Je schrijft je in voor één therapievorm (dramatherapie, beeldende therapie, dans- en bewegingstherapie of muziektherapie). Daarna ontvang je automatisch een mail met een

uitnodiging voor de eerstvolgende matchingsdag en een beschrijving van de opdrachten die je thuis dient voor te bereiden. van de opdrachten die je thuis dient voor te bereiden.

Buitenlandse studenten

Als buitenlandse student ben je toelaatbaar wanneer je een gelijkwaardig diploma bezit en de Nederlandse taal voldoende beheerst. Buitenlandse studenten die zich willen inschrijven dienen voorafgaand aan de toelating en inschrijving aan te tonen dat zij het Staatsexamen Nederlands Nt2-II (of een gelijkwaardig certificaat) hebben behaald. Heb je hierover vragen neem dan tijdig contact op met één van onze studentendecanen via (+31) (0) 6 380 732 84.

Open Dag en proefstuderen

Tijdens de Open Dagen krijg je informatie over de opleiding, over het beroep Vaktherapeut en kun je workshops volgen in de therapievorm van jouw voorkeur. De Open Dagen worden twee keer per jaar gehouden. Tijdens het proefstuderen krijg je uitleg over de inhoud van de opleiding en kun je een les of college bijwonen. Kijk op de website www.zuyd.nl voor de exacte data van de Open Dagen en de proefstudeer-dagen.

Meer weten?

Wil je meer weten over toelatingseisen, aanmelding, kosten en het studieprogramma? Of wil je naar een Open Dag komen of sfeerproeven tijdens het proefstuderen? Kijk dan op onze website voor alle details:

www.zuyd.nl/vaktherapie of neem contact op via academievaktherapie@zuyd.nl

Zuyd Hogeschool

Postbus 550
6400 AN Heerlen
www.zuyd.nl
info@zuyd.nl

Bezoekadres

Nieuw Eyckholt 300
6419 DJ Heerlen

Postadres

Postbus 550
6400 AN Heerlen

Algemeen

Kennis- en Informatiecentrum
088 – 989 30 00

Contact

Zuyd Hogeschool
Opleiding Vaktherapie

Telefoon en mail

Secretariaat:
045 – 400 63 62
academievaktherapie@zuyd.nl

info@zuyd.nl

www.zuyd.nl

De opleiding heeft me veel zelfvertrouwen
gegeven. Toen ik mijn diploma kreeg, dacht ik:
ik ben klaar. Ik kan dit vak gaan uitoefenen.

Katie van der Klaauw

Colofon*Foto's*

Clea Betlem
The Image Way
Sam Janssen

Tekst, eindredactie en vormgeving

Dienst Marketing en Communicatie
Coenegracht | tekst en communicatieproducties
Sam Janssen

Druk

De Bondt Grafimedia Communicatie BV - Barendrecht

Deze brochure is gemaakt in 2021. Het is mogelijk dat daarna informatie is
gewijzigd. Aan de tekst van deze brochure kunnen geen rechten worden
ontleend. Niets van deze uitgave mag worden gebruikt of vermenigvuldigd
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Zuyd Hogeschool.

**ZU
YD**